

Ivar Hoff er blitt pensjonist:

Jeg har alltid likt meg sammen med studentene

Han kunne blitt arkitekt. Han kunne blitt psykolog. Han ble tannlege og spesialist i periodonti. Alt sammen som følge av en rekke tilfeldigheter, sier han selv.

Nå er Ivar Hoff blitt pensjonist og studentene ved Det medisinsk-odontologiske fakultet ved Universitet i Bergen har mistet en av de mest populære lærerne. Hans kolleger har behørig takket av en fagperson som gjennom et langt virke har gitt odontologisk dannelse et ansikt.

Vi møter Ivar Hoff en mandag kveld ved inngangen til det nye odontologibygget ved Det medisinsk-odontologiske fakultet (MOF) ved Universitetet i Bergen. Ulastelig kledd i brunfarget tweedjakke med hvit skjorte og en perfekt knyttet sløyfe ved snippen. Den pensjonerte universitetslæreren, eller overtannlege ved Seksjon for periodonti, som var hans rette tittel inntil 31. desember 2016, er i slutfasen med å rydde kontoret sitt. Dét tar sin tid. Selv om kontoret er fra 2012, har Ivar samlet mangt og mye på de over 40 årene han har vært tilknyttet odontologen. Vi kommer tilbake til Ivar Hoffss samlerglede og -interesse. For la oss starte med begynnelsen: Hvorfor ble han tannlege?

- Det var langt på vei tilfeldigheter som avgjorde yrkesvalget. Det er ikke slik at jeg hadde et brennende ønske fra barnsben av å skulle bli tannlege når jeg ble stor. Etter artium skulle jeg faktisk begynne på arkitektstudiet ved det som den gang het Norges tekniske høyskole (NTH) i Trondheim. Men med kjæreste i Bergen ble tanken på flere års landflyktighet i Trondheim for

Studentenes beste venn: Ivar Hoff har fått med seg over 40 studentball. «Jeg trives svært godt sammen med studentene. Ved å møte dem utenfor auditorium eller klinikk får jeg anledning til å bli bedre kjent med dem.»

tung, så jeg takket nei og begynte på psykologistudiet her i stedet for. Selv om jeg er opptatt av mennesker og synes psykologifaget er interessant hoppet jeg av psykologien og søkte om plass på tannlegestudiet. Jeg skal ikke underslå at jeg nok ble inspirert til dette av min den gang tilkommende svigerfar som var tannlege. Jeg ble immatrikulert ved Det odontologiske fakultet i 1967, og det er et valg jeg ikke har angret på en eneste dag!

Om det var hustegninger eller tegning og maling generelt som fikk Hoff til å tenke på arkitektstudiet skal forbli usikkert, men helt sikkert er det at han aldri har lagt bort hverken tegnesaker eller hangen til å uttrykke seg på papir og lerret. Gjennom årene har Ivar Hoff

bidratt med talløse tegninger og også mer vitenskapelige illustrasjoner. For ikke å glemme logoer, blant annet til BTF og til NTFs landsmøter i Bergen.

- Jeg har alltid likt å tegne og male, men jeg har også likt å tegne hus. Det er mulig dette ligger litt i familien: Min ene datter er utdannet arkitekt, sier Ivar Hoff med et smil.

I 1972 tok Ivar Hoff sin siste eksamen på embetsstudiet i odontologi som tannlegeutdanningen var den gang. Allerede tre år etter eksamen startet han på spesialistutdanningen i periodonti.

- Jeg fikk et meget godt tips om at det var en ledig plass for en kandidat som ville spesialisere seg innen periodonti. Til stillingen hørte det med å fungere som instruktørtannlege. Der-

Underviseren: Ivar Hoff valgte undervisning fremfor forskning. Det er det mange studenter som er svært glade for. Hans foredrag og undervisning i klinikken har vært høyt verdsatt av utallige kull med tannlegestudenter ved Universitetet i Bergen.

med fikk jeg en tredjedels stilling ved fakultetet. Og så ble det til at jeg fortsatte her, i tillegg til at jeg hele tiden har hatt min egen tannlegepraksis i Bergen.»

- For en som ikke er tannlege fremstår periodonti som et nokså stort fagområde om man sammenlikner med endodonti. Hva var det som gjorde at du lot deg fasinere av tannløsningssykdom?»

Hoff ler litt og trekker på det:

- Jeg er ikke sikker på om alle vil være enige med deg i innledningen til spørsmålet, men årsaken til at jeg valgte periodonti er nok også tilfeldig. Jeg kunne faktisk like gjenre blitt protetiker. Når jeg likevel valgte periodonti har det sin forklaring i et ønske om å bidra til at folk kan beholde tannsettet hele livet. Tannfestet er grunnlaget for dette. Etter min mening gjør dette periodonti til den viktigste av alle spesialistdisipliner.

- Du har fulgt den faglige utviklingen, og da spesielt innen periodonti, gjennom 40 år. Hvilke utviklingstrekk vil du trekke frem som de viktigste?»

- Sykdommen og dens grunnleggende behandling har ikke forandret seg, men forståelsen av og innsikten i sykdomsutviklingen har øket betydelig med årene. Likevel er det ennå ikke endelig klarlagt hvorfor enkelte ikke utvikler tannløsningssykdom selv om de har bakterier som ellers er utløsende for sykdommen. Immunapparatet er viktig, og som periodontist er du avhengig av andre fag som mikrobiologi og immunologi for å forstå mer av sykdommen, og adekvate behandlingsformer. Genetikken er også en viktig komponent her. Fremtiden vil nok gi oss bedre og bedre kunnskap og mulighet til å definere hvem som er i risikogruppen for å utvikle periodontitt. I disse 40 årene er det utviklet nye hjelpemidler og metoder til et utvidet

behandlingspanorama. Likevel står den basale kunnskapen fjellstøtt: Det viktigste for å forebygge periodontitt er å få gjort tennene skikkelig rene.

Ikke overraskende ble Ivar Hoff også sterkt engasjert i Norsk Periodontistforening som ble etablert i 1975, samme år som han startet sin spesialistutdanning. Hoff ble senere formann i foreningen, og var i flere perioder med i valgkomiteen.

- Mange av dine kolleger ved Institutt for klinisk odontologi smykker seg med professortittel. Men du har tydeligvis ikke vært plaget med en professor i magen?

- To prioriteringer har alltid vært helt klare for meg. For det første ønsker jeg å behandle pasienter. Dernest har undervisning av studenter vært min interesse. Jeg synes det er nok å spre seg på to områder dersom man skal gjøre en god jobb. Disse to prioriteringene har jeg fulgt, og det har jeg ikke

angret på. Det har tvert imot vært meget givende. Gjennom hele min yrkeskarriere har jeg vekslet mellom privat praksis og undervisning.

I årene 1974 til 2012 hadde Ivar Hoff egen praksis i Sandviken i Bergen, med sin kone Gunn som sekretær. De siste fem årene har de vært en del av Tannhelseteam Mellingen på Tårmplass i Bergen sentrum.

- Det at jeg hadde et faglig miljø med gode kollegaer ved MOF gjorde at jeg ikke opplevde det som noe problem å drive en enmannspraksis. Da jeg så at universitetstiden gikk mot slutten var det naturlig å søke inn mot et godt klinisk faglig miljø, og det fant jeg hos Mellingen.

På MOF er det likevel undervisning av studenter Ivar Hoff først og fremst vil bli husket for. Allerede i 1977 ble han tildelt ærestittelen *Ridder av Hvalrossordenen* og i 2015 ble han æresmedlem i Odontologforeningen som samler både tannlegestudenter og tannpleierstudenter ved MOF.

- Hva synes du om å stå bak kateteret eller være i klinikken med studenter rundt deg?

- Jeg må ærlig innrømme at jeg liker å undervise. Jeg har alltid trivdes veldig godt med det. Jeg har heldigvis også fått mange gode tilbakemeldinger og det er veldig stimulerende.

- Du er jo også kjent for å stille opp på invitasjon til studentenes fester og tilstelninger?

- Jo, det er nok rett. Gunn (gift med Ivar Hoff, red.anm) og jeg har fått med oss over 40 studentball, og jeg har vært på en del andre studentarrangementer. Det gir anledning til å bli bedre kjent med studentene. Det gir meg mye å være sammen med studentene mer enn bare som lærer, sier han uten å røpe underteksten som handler om en genuin interesse for mennesker han møter på sin vei. Det er mange som forteller om Ivar Hoff som en som positivt bryr seg om andre. Men hans ytre, hans høye gestalt, vennlige smil, dannede bergensk, alltid kledd med pen jakke, skjorte og tversover, er også yndet å parodierte. De fleste på MOF får gjen-

nomgå når studentene lager revy på kandidatfesten siste semester.

- Jo, det er rett. Jeg er blitt parodiert. Flere ganger. Studentene biter seg nok merke i ulike ting, men jeg har aldri opplevd dem som ondsinnet. Tvert imot sier jeg som Olav Molven – som også ble flittig parodiert:

- Det er en ære! Jeg setter stor pris på å være sammen med studenter, og så er vi jo også særdeles heldige som har dyktige og motiverte studenter som blir godt sammensveiset gjennom studiene, eller på skolen som noen har begynt å kalle universitetsstudiet.

Med 40 år bak seg ved dagens Institutt for klinisk odontologi, har Ivar Hoff sett studentkull komme og gå. Faget har opplevd nedgangstider, men for det meste har det vært svært attraktivt å komme inn på tannlegestudiet. Tannpleierutdanningen er kommet til, og instituttet har fått et bygg som i åpningsåret var det mest avanserte bygget Statsbygg hadde ferdigstilt. Ja, det var så avansert at det egentlig ikke var helt ferdig da det ble tatt i bruk.

Men barnesykdommene er for lengst borte og ingen savner vel Årstadveien 17. Fakultetet han studerte ved ble etablert i 1966 og Hoff var i det andre kullet i bygget som Bergen Sporveier anla bussholdeplassen *Odontologen* til. Ivar Hoff var erklært motstander av at fakultetene for odontologi og medisin ble slått sammen til ett fakultet, MOF. Eller for å si det slik: Han sliter med å se hva tannlegeutdanningen har vunnet på fusjonen. Likevel er det ikke som motstandsmann vi kjenner Ivar Hoff. Gjennom hele sin yrkeskarriere har han engasjert seg faglig for sin stand. Utallige er de verv han har påtatt seg i Bergen Tannlegeforening og i Den norske tannlegeforening (se egen faktaboks).

- Foreningsarbeidet har alltid vært viktig for meg. Det gir meg anledning til å følge med i og påvirke den fagpolitiske utviklingen, og jeg får møte andre engasjerte mennesker. I tillegg har det sosiale livet i Tannlegeforeningen også vært svært verdifullt. Jeg vil si at foreningslivet har spilt en viktig rolle i mitt liv.

- Det blir for mye å gå inn på alle vervene du har hatt. Men hvis jeg kan be deg trekke frem det som du har lagt aller øverst på din merittliste, hva vil du da trekke frem?

- Det jeg anser som mitt viktigste bidrag er nok knyttet til arbeid med yrkesetikken og Etisk råd i Den norske tannlegeforening. Etikkk har vært og vil fortsatt være utrolig viktig. Som medisinsk helsepersonell må vi ha en etikkk vi kan stå inne for. Gjennom de 40 årene jeg har fulgt med på dette har det skjedd en betydelig utvikling. Selv om det fortsatt er viktig at kolleger støtter og hjelper hverandre, har vi tonet ned vekten på den beskyttende kollegialiteten og fokusert enda sterkere på hensynet til faglig forsvarlighet og pasientens ve og vel. Noen mener at etikkk prinsipielt er uforanderlig, men vi ser at praktisk etikkk i samfunnet har endret seg og yrkesetikken endrer seg med den. Endringene skjer ikke over natten, de skjer langsomt. Derfor er det viktig å opprettholde høy etisk bevissthet om utøvelse av yrket og den rolle og den tillit tannlegene som profesjon har i samfunnet. Stort sett vil jeg si at det er god etisk standard blant tannleger i Norge. Noen unntak vil der alltid være, men helhetsinntrykket er meget godt.

Ivar Hoff nøyter seg ikke med det:

- Videre har det vært spennende å være medlem av NTFs representantskap i så mange år, og blant annet ha fått anledning til å være med på å utforme og vedta foreningens strategi og handlingsplaner.

- Det er 45 år siden du ble utdannet tannlege og i 40 av disse årene har du engasjert deg for studenter, fag og ikke minst for pasienter. Hva er din personlige driver bak dette engasjementet?

- Det å engasjere seg har for meg alltid vært en drivkraft i seg selv. Ved å engasjere meg kan jeg være med å påvirke i saker jeg brenner for, og de sosiale sidene ved å treffe interessante mennesker er rett og slett givende. Jeg er nysgjerrig av natur, og jeg har personlig glede av å være til stede der det skjer. Når jeg merker at engasjementet

er gjensidig med de jeg møter, gir det dobbelt glede!

Da vi møtte Ivar Hoff var han i ferd med å rydde et velutstyrt kontor. Hans siste arbeidsdag var 31. desember 2016 og nøkkelkortet til Institutt for klinisk odontologi skal snart leveres inn. Han har ingen planer om å bli en syvende periodontist på klinikkveggen. Ivar Hoff har helt andre planer for hva han skal bruke tiden til.

- Jeg kommer nok til å bruke mer tid på landstedet på Herdla. Jeg har også lyst å ta frem igjen malesakene og bruke tid på både maling og tegning. Jeg liker å snekre og å jobbe med naturstein, og så må jeg få litt mer orden på alt jeg liker å samle på. Blankvåpen for eksempel. Jeg har svært vanskelig for å kaste ting. Det er laget så mye vakkert og godt håndverk, og man vet aldri når man får bruk for en ting – selv om den er unyttig i øyeblikket, sier Ivar Hoff som dermed tilkjenner at han godt kunne hatt Askeladden som sideordnet ideal.

Tekst og foto: Torbjørn Wilhelmsen, wikos.n

FEM KJAPPE

Hva er din største seier, for eksempel i Tannlegeforeningen?

Jeg kan ikke bruke ordet seier om noe, men det har vært givende å få være med på å innføre systematisk etterutdanning og til slutt obligatorisk etterutdanning for tannleger. Faglig sett er jeg også fornøyd med alle mulighetene for å holde kurs for kolleger, og være med på å utvikle periodontimodulen i TSE.

Hva er din største tabbe?

Tabber gjør vi nok alle, men jeg kommer ikke på en spesielt stor som har satt seg fast i minnet. Men det er vel som hos de fleste at man angrer mer på ting man ikke gjorde, enn på ting man har gjort.

Hva er ditt favorittmåltid?

En god indrefilet med riktig tilbehør.

Ivar Hoff – kort CV og tillitsverv

Cand.odont ved Universitetet i Bergen 1972.

Gjennomførte spesialistutdanning samme sted 1975–1978

Instruktørtannlege ved Avdeling for periodonti, Det odontologiske fakultet i 1975. Spesieltannlege i 1996 og overtannlege i 2006.

Ved sin avgang i desember 2016 hadde Hoff således jobbet sammenhengende ved UiB i mer enn 40 år.

Utnevnt til ridder av H. M. Hvalrossen i 1978 og utnevnt til æresmedlem av Odontologforeningen i Bergen i 2015.

Bergen Tannlegeforening:

Styremedlem 1989–91

Viseformann og Informasjonssekretær 1993–1995

Formann 1995–1997

Medlem av Husstyret for Foreningsgaten 1 («Det hvite hus») 1993–1995 og 1999–2010

Hederstegnutvalget siden 1991 til d.d.

Museumskomité 1977 til d.d.

Kontaktutvalget 1993–1997

BTfs utvalg for etablererveiledning 1993–1995

Landsmøtekomiteen 1991 og 2001

BT's hederstegn 1988

Æresmedlem BTF 2006

Den norske tannlegeforening:

Medlem av NTFs råd for tannlegeetikk 1992–2003, leder 1998–2003

NTFs ankenemnd for klagesaker 1995–1996

NTFs spesialistkomité 2001–2010

Varaordfører, NTFs representantskap 2005–2008

Ordfører, NTFs representantskap 2008–2011

Leder av komiteen for revisjon av etiske regler 2009–2011

Har også vært formann i Norsk Periodontistforening, styremedlem i Norsk Odontologihistorisk forening, medlem av Statens tannlegeråd og medlem av Norsk Tannverns kontaktutvalg.

Du er kjent som vinsamler. Hva er det beste du har smakt?

Det må være en Chateau Margaux fra Bordeaux. Men jeg liker også en god portvin til desserten.

Hvem er din yndlingsforfatter?

Jeg liker reiseskildringer generelt, men også gode kriminalromaner gir god avkopling. Jo Nesbø er jo aktuell i disse dager.

Tre om Ivar Hoff

Ivar Hoff var ansatt ved Universitetet i Bergen i hele 42 år. I sin stilling har han vært aktiv i klinisk så vel som teoretisk undervisning ved ulike utdannelsesprogram, grunnutdannelsen for tannleger, spesialistutdanningen i periodonti og ved kvalifiseringsklinikken. Hoff har hatt rennomme som dyktig foreleser og klinisk instruktør, og han har vært høyt respektert og svært populær blant kolleger og studenter. Hoff har også bidratt med å løse omfattende administrative oppgaver og han har

vært aktiv i komitéarbeider ved UiB. I tillegg til egen produksjon av en rekke illustrasjoner til odontologiske fagartikler, var Ivar Hoff høsten 2004 initiativtager til at det ble etablert en egen kunstsamling ved Det odontologiske fakultet. Det var også naturlig at Hoff fra 2012 administrerte vårt medlemskap i *Kunst på arbeidsplassen*. Og ikke minst var Ivar Hoff ledende i arbeidet med å plassere kunstsamlingen i det nye odontologibygget da dette ble innviet i 2012. Det har vært kjekt å ha Ivar som kollega, og vi ønsker ham også lykke til videre som aktiv pensjonist!

*Anne Nordrehaug Åstrøm,
Instituttleder IKO*

Ivar Hoff er en stor ressurs for Bergen Tannlegeforening. Hans engasjement er av de helt sjeldne, og både medlemmer

og studenter har hatt glede av hans kunnskap mang en gang. Som medlem i museumskomiteen har han bidratt til å fremme odontologihistorie både for tannlegestudenter og besøkende på *Tandlægekantoret* i Gamle Bergen. Han har vært med på å arrangere to landsmøter for NTF i Bergen, ved siden av alle verv han har hatt i foreningen lokalt og sentralt. Hans kunstneriske evner må også nevnes, i tillegg til at han har tegnet flere av BTFs logoer, har han også designet det flotte formannskjedet vårt. Han er en mann med mange talenter.

*Karen Reinholtsen, leder, Bergen
Tannlegeforening*

Jeg har hatt gleden av å kjenne Ivar fra han var odontologistudent i Bergen, gjennom spesialistutdanningen, som

kollega på perioavdelingen og i mange felles foreninger og komitéer – ikke minst i Bergen Tannlegeforenings museumskomité i hele 40 år. Det er flott å se hvordan Ivar løser de mange oppgaver han påtar seg med stor arbeidsinnsats og elegante løsninger. Jeg er særlig imponert over at Gunn og Ivar inviterte medlemmene i Norsk Perodontistforening hjem til seg i overdådige middagsselskaper gjennom hele 10 år. Det betydde mye for den nye spesialistforeningen. Selv nå som delvis pensjonist, påtar han seg verv: Regent for Skandinavia i International College of Dentists. Ivar er en av odontologiens gentleman!

Knut Meyer, tidligere kollega